

Rzadkie i nieliczne ptaki obserwowane na Pomorzu w roku 2012

ZBIGNIEW KAJZER

W raporcie przedstawiono obserwacje rzadkich i nielicznych w skali regionu gatunków ptaków dokonane w roku 2012. Zestawienie sporządzono na podstawie informacji zawartych na stronach internetowych: komisjafaunistyczna.pl, clanga.com, forum.przyroda.org, kuling.org.pl, birdwatching.pl i liście dyskusyjnej PTAKI oraz danych przekazanych przez obserwatorów bezpośrednio do autora lub zamieszczonych w kartotece Pomorskiego Regionu Ornitologicznego (PRO). W przypadku gatunków, których obserwacje podlegają weryfikacji przez Komisję Faunistyczną zamieszczono tylko stwierdzenia zaakceptowane.

W roku 2012 do awifauny Pomorza przybył jeden nowy gatunek: mewa różowa *Rhodostethia rosea*. Ponadto odnotowano drugie regionalne stwierdzenie biegusa białorzytnego *Calidris fuscicollis*, trzecie bernikli czarnej *Branta bernicla nigricans*, czwarte biegusa tundrowego *Calidris pusilla* i modraczka *Tarsiger cyanurus*, czwarte i piąte biegusa płowego *Calidris subruficollis* oraz szóste mewy delawarskiej *Larus delawarensis*. Stwierdzono również pierwszy przypadek lęgu gęsiówki egipskiej *Alopochen aegyptiaca*, drugi sieweczki morskiej *Charadrius alexandrinus* i trzeci edredona *Somateria mollissima*. Warte wzmianki są także rekordowe naloty mewy trójpalczastej *Rissa tridactyla* i mewy polarnej *Larus glaucooides* oraz obserwacje gatunków dawno nie notowanych w regionie: birginiaka *Polysticta stelleri*, ibisa kasztanowatego *Plegadis falcinellus*, świergotka szponiastego *Anthus richardi* oraz trznadelka *Emberiza pusilla*.

Bernikla czarna *Branta bernicla nigricans* – 7 listopada w Pogorzeliczy, pow. gryficki obserwowano dorosłego ptaka przelatującego na zachód w grupie bernikli obrożnych *Branta bernicla bernicla*. Jest to trzecie stwierdzenie tego podgatunku w Polsce (Kajzer et al. 2015).

Bernikla rdzawoszyja *Branta ruficollis* – w 7 stwierdzeniach odnotowano 8 os. Zimą jedna obserwacja: 19 stycznia – 1 ptak w Mielnie, pow. koszaliński (P. Kołodziejczyk i in.). Wiosną widziana trzykrotnie: 2 marca – dorosła koło Barnimia, pow. pyrzycki (M. Jasiński), 3 marca – dorosła koło Piasku, pow. gryfiński (Ł. Ławicki) oraz 18 marca – 1 os. koło Myszkowa na Żuławach Wiślanych (M. Kujawa). Jesienią także stwierdzona trzy razy: 7 października – 1 ptak w Krynicy Morskiej (D. Kilon i in.), 11 października – 1 juv. na stawach w Dzwonowie, pow. stargardzki (M. Sołowiej) oraz 12 października – 2 juv. koło Łojszyna w pow. kamieńskim (Z. Kajzer i in.).

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis* – 1 para gniazdowała w Gdańsku Przymorzu, gdzie w kwietniu obserwowano parę z gniazdem, a następnie w maju parę z 1 pull. (A. Labudda).

Gęś krótkodzioba *Anser brachyrhynchus* – w 24 stwierdzeniach odnotowano 42 os., z czego znaczną większość (69% osobników) obserwowano na Pomorzu Zachodnim. Ptaki widywano od stycznia do kwietnia (z wyraźnym szczytem stwierdzeń w marcu) oraz w październiku i listopadzie. Największe stado liczące 6 os. obserwowano 20 marca koło Wiśniówki na Żuławach Wiślanych (A. Janczyszyn, G. Bela).

Gęś mała *Anser erythropus* – dorosłego ptaka widziano 12 stycznia koło Cedyni, pow. gryfiński (D. Marchowski).

Gęś tybetańska *Anser indicus* – dorosłego osobnika obserwowano od 23 do 27 kwietnia na jez. Gardno w Słowińskim PN (G. Jędro, O. Ciebiera, M. Goc).

Edredon *Somateria mollissima* – od 1 czerwca do 29 lipca w Porcie Północnym w Gdańsku obserwowano samicę wodzącą początkowo 4, a w późniejszym okresie 3 pisklęta (P. Zięcik, M. Ściborski). Jest to trzecie stwierdzenie lęgu tego gatunku w kraju i na Pomorzu (Komisja Faunistyczna 2013).

Birginiak *Polysticta stelleri* – stwierdzony trzykrotnie: 11 lutego obserwowano samicę w Mikoszewie w rejonie ujścia Wisły (P. Stańczak), 4 marca młodego samca widziano ponownie w okolicy ujścia Wisły, tym razem od strony Świbna (N. Stankiewicz), a 26 października stwierdzono przelatującą samicę w Dąbkowicach pod Darłowem (M. Polakowski). Są to pierwsze pojawy tego gatunku od roku 2006 (Komisja Faunistyczna 2013).

Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca* – 23 maja w Gdyni Oksywiu sfotografowano parę wodzącą pisklęta (Komisja Faunistyczna 2013). Jest to pierwszy przypadek lęgu tego gatunku na Pomorzu. Ponadto w 9 stwierdzeniach odnotowano w sumie 17 ptaków. Wszystkich obserwacji dokonano na Pomorzu Zachodnim, a skupiały się one w dolinie Odry oraz wokół Zalewu Szczecińskiego. Zazwyczaj widziano 1–2 ptaki, a trzykrotnie obserwowano grupki liczące po 3 dorosłe osobniki: 21 kwietnia koło Cedyni w dolinie Odry (Ł. Ławicki), 6 maja na Karsiborskiej Kępie pod Świnoujściem (Z. Kajzer) oraz 12 maja na żwirowni w Kaleńsku, również w dolinie Odry (M. Sołowiej, A. Malecha).

Kazarka rdzawa *Tadorna ferruginea* – dorosłego osobnika obserwowano 4 lipca na stawach w Głowaczewie pod Kołobrzegiem (M. Kowalewski).

Helmiatka *Netta rufina* – w 8 stwierdzeniach odnotowano 16 ptaków. Gatunek ten obserwowano głównie na Pomorzu Zachodnim (4 stw., 6 os.) oraz na Zalewie Wiślanym (3 stw., 9 os.). W środkowej części Pomorza obserwowana tylko samca – 19 kwietnia w Osiekach pod Sianowem (L. Smyk). Maksymalnie widziano 6 os. – 2 lipca na Zalewie Wiślanym (M. Goc). Poza obserwacjami wiosennymi i letnimi raz stwierdzona zimą: 29 grudnia – samiec na jez. Miedwie w Zieleniewie (P. i A. Stańczak).

Sprawozdania

Podgorzałka *Aythya nyroca* – stwierdzona czterokrotnie (N os.=9). Na jez. Drużno pod Elblągiem w dniach 1–14 kwietnia widywano 1–5 ptaków (M. Gawron, M. Zimiński), ponadto pojedyncze samce obserwowano 15–16 maja w Rakowie pod Nowym Dworem Gdańskim (M. Kujawa) oraz 28 czerwca w Karsiborzu pod Świnoujściem (Z. Kajzer), a 2 os. widziano 12 sierpnia na Zalewie Wiślanym (P. Zięćcik i in.).

Mandarynka *Aix galericulata* – stwierdzona pięciokrotnie (N os.=12), w tym 3 pary obserwowano 5 listopada w Sławnie (J. Wełniak, A. Ruchlewicz).

Szczudłak *Himantopus himantopus* – obserwowany cztery razy: 2 maja – samica w Starej Rudnicy w dolinie Odry (A. i M. Jasińscy), 4 maja – samica w Rekowiu Lęborskim (J. Antczak), 4 maja – 1 para w Mokrem pod Grudziądzem (D. Dydo) oraz 5–13 maja – 1 para na jez. Drużno (B. Więckowska, M. Gawron, B. Przystupa).

Szablodziob *Recurvirostra avosetta* – w 15 stwierdzeniach, w okresie od kwietnia do lipca, odnotowano w sumie 41 osobników. Maksymalnie obserwowano 11 ptaków – 21 kwietnia w ujściu Redy nad Zatoką Pucką (J. Wolski).

Mornel *Charadrius morinellus* – wiosną stwierdzony dwukrotnie: 15 maja – 3 ptaki koło Kłębów w pow. pyrzyckim (M. Jasiński, Z. Kajzer, M. Barcz) oraz 18–22 maja do 4 ptaków koło Reclawia w pow. kamieńskim (M. Jasiński, M. Barcz, Z. Kajzer). Jesienią w okresie od 17 do 30 sierpnia w kilkunastu stwierdzeniach (głównie na Pomorzu Zachodnim) odnotowano łącznie 130 os., maksymalnie widziano 14 ad. i 16 juv. – 27 sierpnia koło Trzygłowa w pow. gryfickim (M. Jasiński).

Sieweczka morska *Charadrius alexandrinus* – w roku 2012 na Zalewie Szczecińskim pod Świnoujściem stwierdzono drugi przypadek lęgu na Pomorzu (i w kraju). W okresie od 20 maja do 30 czerwca obserwowano parę z gniazdem i dodatkowo drugą samicę, ostatecznie jednak gniazdowanie nie zakończyło się sukcesem (Kajzer & Sołowiej 2012). Ponadto widziana trzykrotnie: 18–19 kwietnia – samica w ujściu Wisły (M. Przysański, P. Baszanowski), 12 maja – samica nad jez. Łebsko (K. Stępniewski i in.) oraz 25 sierpnia – 1 juv. ponownie w ujściu Wisły (A. Kośmicki i in.).

Biegus płaskodzioby *Calidris falcinellus* – wiosną trzykrotnie stwierdzono pojedyncze dorosłe ptaki: 17 maja w Głowaczewie pod Kołobrzegiem (P. Zientek, M. Kowalewski), 29 maja w Świnoujściu (Z. Kajzer) oraz 2 czerwca ponownie w Głowaczewie (Z. Kajzer, S. Guentzel). Ponadto co najmniej 9 ptaków stwierdzono w lipcu i sierpniu w rejonie Zatoki Gdańskiej (GBPW Kuling i in.).

Biegus morski *Calidris maritima* – odnotowano 7 spotkań pojedynczych ptaków na wybrzeżu, rozkład stwierdzeń w poszczególnych miesiącach (pierwsza data w przypadku dłużej przebywających ptaków): styczeń – 2, wrzesień – 1, październik – 3, listopad – 1.



Fot. 1. Biegus białorzytny / *White-rumped Sandpiper*, Świnoujście, 04.07.2012 (fot. Z. Kajzer)

Fot. 2. Biegus płowy / *Buff-breasted Sandpiper*, Świnoujście, 12.07.2012 (fot. S. Michałowski)

Fot. 3. Biegus tundrowy / *Semipalmated Sandpiper*, Świnoujście, 20.07.2012 (fot. Z. Kajzer)

Fot. 4. Terekia / *Terek Sandpiper*, Świnoujście, 23.07.2012 (fot. M. Sołowiej)

Biegus białorzytny *Calidris fuscicollis* – 4 lipca stwierdzono dorosłego ptaka nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (fot. 1). Jest to drugie stwierdzenie na Pomorzu i w Polsce (Sołowiej & Kajzer 2013).

Biegus płowy *Calidris subruficollis* – stwierdzony dwukrotnie: 12 lipca dorosły ptak nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (S. Michałowski; fot. 2) oraz 14–17 sierpnia także dorosły koło Wiejkowa w pow. kamieńskim (M. Jasiński i in.) i następnie ten sam 11–12 września koło pobliskiego Koniewa (Z. Kajzer). Wcześniej gatunek ten odnotowano na Pomorzu tylko trzykrotnie: w latach 1982, 2007 i 2010 (Komisja Faunistyczna 2011, Malczyk et al. 2012).

Biegus arktyczny *Calidris melanotos* – 14 czerwca obserwowano dorosłego ptaka na stawach w Głowaczewie pod Kołobrzegiem (P. Zientek).

Sprawozdania

Biegus tundrowy *Calidris pusilla* – dorosłego ptaka obserwowano 20 lipca nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (fot. 3). Jest to czwarte stwierdzenie tego gatunku na Pomorzu i piąte w Polsce (Kajzer & Guentzel 2013).

Terekia *Xenus cinereus* – dorosłego ptaka obserwowano 23 lipca nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (M. Sołowiej; fot. 4).

Brodziec pławny *Tringa stagnatilis* – stwierdzony trzykrotnie: od 7 do 13 maja – 2 dorosłe na jez. Drużno pod Eblągiem (B. Więckowska i in.), 9 lipca – 1 dorosły w Ruciance pod Eblągiem (A. Sikora) oraz 22 lipca – 1 juv. przy ujściu Wisły w Mikoszewie (B. Więckowska).

Płatkonóg sztyldzioby *Phalaropus lobatus* – wiosną dwukrotnie widziano pojedyncze, dorosłe ptaki na stawach w Głowaczewie pod Kołobrzegiem: 25 maja (J. Wyrwał) oraz 4 czerwca (P. Zientek). W sierpniu i wrześniu stwierdzono co najmniej 9 ptaków na wybrzeżu, w tym maksymalnie do 4 juv. przebywało w ujściu Wisły w okresie od 7 do 26 września (B. Więckowska i in.).

Płatkonóg płaskodzioby *Phalaropus fulicarius* – obserwowany dwukrotnie wiosną: 6–7 maja – 1 imm. w Rekowiu Łęborskim (L. Iwanowski, J. Antczak) oraz 10 maja dorosła samica na Bałtyku, 5 mil morskich na północ od Pustkowa (Z. Kajzer, M. Jasiński, D. Marchowski).

Wydrzyk długosterny *Stercorarius longicaudus* – pojedyncze ptaki w szatach juvenalnych widziano pięciokrotnie: 21 sierpnia na Ławicy Słupskiej (A. Kośmicki, W. Meissner, M. Ściborski), 27 sierpnia w Krynicy Morskiej (G. Bela), 13 września w Czołpinie w Słowińskim PN (R. Żmuda, E. Wicik) oraz ponownie w Krynicy Morskiej w dniach 10 i 11 października (S. i A. Aftyka, A. Janczyszyn, S. Kołodziej).

Wydrzyk tęposterny *Stercorarius pomarinus* – w styczniu gatunek ten obserwowano dwukrotnie pod Gdańskiem: 14 stycznia – 1 juv. w Stegnie (P. Baszanowski, M. Kujawa) oraz 16 stycznia kolejne 2 ptaki w Sobieszewie (P. Zieliński, G. Neubauer). Wiosną widziany raz: 2 czerwca – 1 dorosły w Kątach Rybackich (M. i K. Skakuj). Poza tym od września do listopada nad Zatoką Gdańską zaobserwowano w sumie 8 osobników.

Mewa obroźna *Xema sabini* – stwierdzona dwukrotnie: 23 września dorosły ptak w Kołobrzegu (S. Guentzel, Z. Kajzer, Ł. Ławicki; fot. 5) oraz 14 października – 1 juv. w ujściu Wisły (S. Niziński, J. Jabłoński).

Mewa trójpalczasta *Rissa tridactyla* – od stycznia do kwietnia na wybrzeżu odnotowano 31 ptaków w 25 stwierdzeniach. Jesienią odnotowano bezprecedensowy nalot i w sumie od października do grudnia stwierdzono na wybrzeżu 747 ptaki (niemal wyłącznie w szatach młodocianych). Maksymalne przeloty ptaków w kierunku zachodnim: łącznie 134 juv./imm. koło Świnoujścia w



Fot. 5. Mewa obroźna / *Sabine's Gull*, Kołobrzeg, 23.09.2012 (fot. Z. Kajzer). **Fot. 6.** Mewa różowa / *Ross's Gull*, Gdańsk Sobieszewo, 15.04.2012 (fot. Z. Kajzer). **Fot. 7.** Orlica / *Pallas's Gull*, Świnoujście, 22.08.2012 (fot. Z. Kajzer). **Fot. 8.** Mewa polarna / *Iceland Gull*, Ustka, 25.01.2012 (fot. G. Jędro)

dniu 7 listopada (M. Jasiński) oraz 106 juv./imm. w Kątach Rybackich 26 października (M. Faber i in.).

Mewa różowa *Rhodostethia rosea* – dorosłego ptaka obserwowano od 14 do 18 kwietnia w Gdańsku Sobieszewie (fot. 6). Jest to pierwsze regionalne stwierdzenie i drugie w Polsce (Nagórski & Hadwiczak 2013).

Orlica *Larus ichthyaetus* – stwierdzona czterokrotnie: 19 maja – 1 subad. na Zalewie Wiślanym w Nowej Pasłęce (P. Zięcik, S. Bzoma), od 27 lipca do 26 sierpnia – 1 juv. pod Świnoujściem (Z. Kajzer i in.; fot. 7), od 13 do 19 sierpnia – 1 juv./imm. na Ryfie Mew i w Jastarni na Płw. Helskim (S. Bzoma, G. Kaczorowski, S. Czyż) oraz od 3 do 15 października – 1 imm. (1 zima) w Krynicy Morskiej i Piaskach na Mierzei Wiślanej (J. Betleja i in.).

Mewa delawarska *Larus delawarensis* – 20 lipca obserwowano dorosłego ptaka nad Zalewem Szczecińskim pod Świnoujściem (Z. Kajzer, S. Guentzel). Jest to 6. stwie-

Sprawozdania

rdzenie tego gatunku na Pomorzu.

Mewa biała *Larus hyperboreus* – zimujący od wielu lat w Helu dorosły ptak obserwowany był wiosną do 21 marca (M. Górna, T. Górny), a następnie ponownie od 26 października (Ł. Krajewski i in.). Ponadto dwie obserwacje na Mierzei Wiślanej: 13 stycznia ptak w 1. szacie zimowej w Kątach Rybackich (M. Skakuj) i 14 stycznia dorosły ptak w Piaskach (A. Janczyszyn). Od 4 do 12 marca w Kołobrzegu obserwowano drugorocznego mieszańca mewy białej z mewą srebrzystą *L. argentatus* (Z. Kajzer, M. Barcz, M. Jasiński).

Mewa polarna *Larus glaucoides* – bezprecedensowy nalot tego gatunku odnotowano w okresie od 18 stycznia do 15 lutego, kiedy to na wybrzeżu pomiędzy Świnoujściem a Ustką stwierdzono 9 ptaków w 8 lokalizacjach (fot. 8). W sumie widziano 2 ptaki młodociane w 2. szacie zimowej, 5 ptaków w 3. szacie zimowej oraz 2 ptaki dorosłe.

Rybitwa popielata *Sterna paradisaea* – w 28 spotkaniach odnotowano w sumie 38 ptaków. Gatunek obserwowany wyłącznie na wybrzeżu. Wiosną (kwiecień–maj) pięciokrotnie widziano pojedyncze osobniki. Jesienią (sierpień–listopad) szczyt liczebności przypadał na wrzesień, maksymalnie widziano 2 ad. i 2 juv. – 7 września w Kątach Rybackich na Mierzei Wiślanej (M. i K. Skakuj).

Lodowiec *Gavia immer* – stwierdzony czterokrotnie na Bałtyku, w tym dwukrotnie zauważony wiosną ze statku: 6 kwietnia – dorosły na obszarze Polskiej Wyłącznej Strefy Ekonomicznej ok. 16 mil morskich na północ od Pobierowa (S. Guentzel, Z. Kajzer, D. Marchowski) i 10 maja – dorosły ok. 8 mil morskich na północ od Rewala (Z. Kajzer, M. Jasiński, D. Marchowski; fot. 9). Jesienią pojedyncze dorosłe ptaki obserwowano 8 października w Darłównku, pow. sławieński (M. Polakowski, M. Urbański) oraz 10 listopada w Trzęsaczu, pow. gryficki (Z. Kajzer).

Nur białodzioby *Gavia adamsii* – 10 października obserwowano 1 ptaka w Krynicy Morskiej (A. Kośmicki), a 24 listopada kolejnego widziano ze statku na Zatoce Gdańskiej (P. Kołodziejczyk i in.).

Ślepowron *Nycticorax nycticorax* – 23 czerwca słyszano 1 ptaka na Żuławach Cedyńskich w dolinie Odry (M. Sołowiej, A. Malecha).

Ibis kasztanowaty *Plegadis falcinellus* – 10 kwietnia obserwowano 2 imm. koło Starej Rudnicy w dolinie Odry (J.-W. Dettmann).

Orlik grubodzioby *Clanga clanga* – ptaka w szacie immaturalnej widziano 20 kwietnia koło Gnieźdżewa w pow. puckim (P. Zieliński).

Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* – 1 para gniazdowała na stałym stanowisku w Słowińskim PN (B. Kotlarz, G. Jędro). Poza tym pięciokrotnie widziano pojedyncze

ptaki na Pomorzu Środkowym i Gdańskim: 24 lutego – ad. w Juracie na Płw. Helskim (A. Włodarczak-Komosińska), 8 i 14 kwietnia – imm. na Bielawskich Błotach w pow. puckim (A. Sikora, W. Półtorak), 10 kwietnia – ad. koło Szczeglina w pow. koszalińskim (L. Smyk), 14 kwietnia – imm. w Kuźnicy na Płw. Helskim (D. Kilon) i 2 sierpnia – subad. koło Łokciowych w pow. słupskim (B. Kotlarz).

Błotniak stepowy *Circus macrourus* – w sumie obserwowano 24 ptaki, z czego 17 os. wiosną (10 kwietnia–3 maja) i 7 os. jesienią (28 sierpnia–3 października). Obserwowany niemal wyłącznie na Mierzei Wiślanej w Krynicy Morskiej i Przebrnie (12 os.) oraz na Półwyspie Helskim w Kuźnicy (10 os.). Poza tymi miejscami stwierdzony zaledwie 2 razy: 14 kwietnia dorosły samiec koło Starej Rudnicy w dolinie Odry (S. Guentzel, J.-W. Dettmann) oraz 27 kwietnia drugoroczny ptak pod Wiejkowem w pow. kamieńskim (M. Barcz).

Kurhannik *Buteo rufinus* – od 23 września do 14 października obserwowano ptaka w szacie juwenalnej pod Tczewem (M. Przystański i in.).

Pójdźka *Athene noctua* – 4 czerwca stwierdzono samca w gminie Stegna (S. Rubacha), a 21 czerwca obserwowano 1 os. w Drzonowie pod Kołobrzegiem (M. Jasiński).

Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus* – od końca stycznia (brak dokładnej daty) do 5 lutego obserwowano samicę w Łebie (L. Włodarczyk i in.; fot. 10).

Żołna *Merops apiaster* – 4 pary gniazdowały na stałym stanowisku na peryferiach Wałcza (L. Stankiewicz), ponadto 1 para gnieździła się pod Dobiegniewem (Sikora et al. 2013). 2 maja obserwowano 5 przelotnych ptaków koło Białej Góry pod Międzyzdrojami (B. Kasperkowicz).

Kobczyk *Falco vespertinus* – w 14 stwierdzeniach odnotowano 16 osobników, z czego 11 ptaków wiosną (kwiecień–czerwiec) i 5 ptaków jesienią (sierpień–wrzesień).

Raróg *Falco cherrug* – drugoroczna samica, która wykłuła się na Słowacji w roku 2011 i została zaopatrzona w nadajnik satelitarny przebywała 2 maja w okolicy Drawska Pomorskiego, następnie 3 maja nad ranem w okolicy Bornego Sulinowa, a po południu tego samego dnia pod Pruszczem Gdańskim, gdzie następnie nocowała. 4 maja w godzinach popołudniowych ptak ten przebywał jeszcze w okolicy Malborka, a w kolejnych dniach nadawał już sygnał z Litwy i Białorusi (www.sakerlife.mme.hu).

Świergotek rdzawogardły *Anthus cervinus* – wiosną (kwiecień–maj) stwierdzony 8 razy, w sumie 23 os., w tym łącznie 14 ptaków obserwowano 2–3 maja w Słowińskim PN (A. Kośmicki). Jesienią (wrzesień–październik) w 13 spotkaniach odnotowano 18 ptaków, maksymalnie widziano 3 os. – 22 września koło Robów w

Sprawozdania



Fot. 9. Lodowiec / *Great Northern Diver*, Bałtyk k. Rewala, 10.05.2012 (fot. Z. Kajzer). **Fot. 10.** Dzięcioł białoszzy / *Syrian Woodpecker*, Łeba, 05.02.2012 (fot. G. Jędro). **Fot. 11.** Trznadelek / *Little Bunting*, Hel, 02.11.2012 (fot. Z. Kajzer). **Fot. 12.** Modraczek / *Red-flanked Bluetail*, Wicie, 10.10.2012 (fot. G. Zaniewicz)

pow. gryfickim (M. Jasiński).

Siwerniak *Anthus spinoletta* – obserwowany 3 razy: 23–24 kwietnia – 1 ptak na stawach w Głowaczewie pod Kołobrzegiem (P. Zientek, K. Drab), 20 października – 1 ptak koło Robów, pow. gryficki (M. Jasiński) oraz 15 grudnia – 5 ptaków na odstojnikach w Policach (S. Guentzel).

Świergotek szponiasty *Anthus richardi* – pojedyncze osobniki obserwowano 22 września koło Kukini w pow. kołobrzesckim (M. Barcz) oraz 20 października koło Robów w pow. gryfickim (M. Jasiński). Są to pierwsze regionalne stwierdzenia od roku 1999.

Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola* – na siedmiu stanowiskach we wschodniej części regionu odnotowano 15–18 par, najwięcej (5–8 par) w rez. Beka (M. Ściborski, A. Kośmicki). Poza rejonem Zatoki Gdańskiej i Słowińskim PN widziana

dwukrotnie: 28 kwietnia – samiec w Mokrem pod Grudziądzem (D. Dydo) oraz 30 kwietnia – samiec pod Świnoujściem (S. Michałowski).

Pliszka brytyjska *Motacilla alba yarrellii* – 15 kwietnia obserwowano 1 ptaka w Gdańsku Sobieszewie (P. Malczyk).

Czczotka tundrowa *Acanthis hornemanni* – stwierdzona dwukrotnie: 27 stycznia – 1 ptak w Gdyni (P. i D. Jędrzyzak) oraz 5 lutego młodociany samiec w Helu (D. Ostrowski, M. Gutowski, D. Kilon).

Poświerka *Calcarius lapponicus* – od stycznia do marca obserwowana 11 razy, w sumie 42 os., maksymalnie widziano 11 os. – 7 lutego koło Włodarki w pow. gryfickim (M. Jasiński). Między 20 października a 20 grudnia obserwowano od 5 do 19 ptaków na polach pod Pogorzelicą, pow. gryficki (M. Jasiński i in.). Poza tym w okresie wrzesień–grudzień na innych stanowiskach w regionie 7-krotnie obserwowano 1–3 ptaki.

Ortolan *Emberiza hortulana* – obserwowany trzykrotnie: 3 maja – 1 ptak w Mrzeżynie nad Zatoką Pucką (M. Zimiński), 17 czerwca – 1 samiec koło Tychowa w pow. stargardzkim (Z. Kajzer) oraz 15 lipca – 1 samiec w Biesikierzu pod Koszalinem (P. Zaborowski).

Trznadelek *Emberiza pusilla* – młodocianego ptaka widziano 2 listopada w Helu (Z. i R. Kajzer; fot. 11).

Dzierlatka *Galerida cristata* – nie wliczając ptaków z populacji szczecińskiej (Sołowiej 2011) obserwowana 5 razy: 8 czerwca – 1 os. w Osiekach pod Koszalinem (P. Zaborowski), 30 czerwca – 1 os. w Piaskach na Mierzei Wiślanej (A. Janczyszyn), 5 lipca – 1 os. w Przewłokach, pow. stargardzki (Z. Kajzer), od 2 do 10 października 1–3 ptaki w Helu (Z. Kajzer, P. Malczyk, M. Stefańczyk) oraz 18–19 października – 1 os. we Władysławowie (Z. Kajzer, S. Guentzel, Ł. Ławicki).

Zaroślówa *Acrocephalus dumetorum* – od końca maja do połowy lipca stwierdzono 7 śpiewających samców, w tym jednego poza wschodnią częścią regionu – 30 maja w Rogozinie, pow. gryficki (M. Jasiński). Ponadto 1 ptaka schwytano 21 maja w Wiciu na Pomorzu Środkowym (K. Stępniewska i in.).

Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus* – 20 września obserwowano 1 ptaka w Krynicy Morskiej (G. Bela), ponadto 3 młodociane ptaki schwytano pod Darłowem: 25 września i 12 października w Wiciu (M. Materek, G. Zaniewicz i in.) oraz 7 października w Dąbkowicach (M. Polakowski i in.).

Świstunka złotawa *Phylloscopus proregulus* – młodocianego ptaka schwytano 30 października w Wiciu pod Darłowem (M. Materek i in.).

Sprawozdania

Pierwiosnek syberyjski *Phylloscopus collybita tristis* – dorosłego ptaka schwymano 20 października w Dąbkowicach pod Darłowem (M. Polakowski).

Wójcik *Phylloscopus trochiloides* – 2 pary z pull./juv. stwierdzono 13–28 lipca w Jastarni na Półwyspie Helskim (A. Sikora). Poza tym odnotowano co najmniej 49 os. (głównie śpiewające samce), większość we wschodniej części regionu, zwłaszcza na Półwyspie Helskim i Mierzei Wiślanej.

Pasterz *Pastor roseus* – dorosłego ptaka widziano 15–16 sierpnia w Darłowie (K. Gieroń).

Modraczek *Tarsiger cyanurus* – 10 października schwymano młodocianego samca w Wiciu pod Darłowem (G. Zaniewicz, W. Nowacka; fot. 12). Jest to czwarte stwierdzenie na Pomorzu i piąte w Polsce.

Muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* – 17 sierpnia schwymano 1 imm. w Wiciu pod Darłowem (M. Materek i in.).

Drozd obrożny *Turdus torquatus* – obserwowany pięciokrotnie: 14 kwietnia – 3 ptaki koło Skrobotowa, pow. gryficki (M. Jasiński), 19 kwietnia – 1 samica koło Karnic, pow. gryficki (M. Jasiński) oraz 1 samiec koło Werblini w pow. puckim (K. Stępniewska), 20 kwietnia – 1 samica koło Karcina w pow. kołobrzeskim (M. Jasiński) i 6 maja – 1 os. na Zajęczych Łęgach w Delcie Świny (Z. Kajzer).

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które w odpowiedzi na apel nadesłały informacje o obserwacjach rzadkich i nielicznych gatunków ptaków dokonanych na Pomorzu w roku 2012. Byli to: R. Adamowicz, J. Alchimowicz, M. Barcz, S. Czyż, J.-W. Dettmann, K. Drab, M. Duda, D. Dydo, K. Gieroń, S. Guentzel, A. Janczyszyn, M. Jasiński, G. Jędro, N. Józwiak, B. Jursz, B. Kasperkowicz, D. Kilon, A. Kośmicki, B. Kotlarz, A. Kozaczuk, M. Kowalewski, M. Kujawa, Ł. Ławicki, M. Materek, S. Michałowski, P. Malczyk, D. Marchowski, T. Mokwa, G. Neubauer, A. Niemczyk, M. Niepomnik, K. Nowak, K. Ostrowski, M. Polakowski, W. Półtorak, B. Przystupa, Z. Rohde, A. Ruchlewicz, S. Rubacha, A. Sikora, M. Ściborski, M. Sołowiej, M. Sowa, T. Stawarczyk, P. Stańczak, K. Stępniewska, B. Więckowska, J. Wełniak, A. Włodarczak-Komosińska, S. Wojtczak, J. Wolski, D. Wysocki, G. Zaniewicz, P. Zientek, P. Zięcik, M. Zimiński, K. Zwoliński, M. Żarek. Podziękowania kieruję również do wszystkich osób zamieszczających swoje obserwacje w Kartotece PRO, a także do autorów zdjęć za ich udostępnienie na potrzeby niniejszego opracowania.

Rare and scarce birds sighted in Pomerania in 2012. This report lists the sightings of rare and scarce bird species in Pomerania (NW Poland) in 2012. In this year, Ross's Gull *Rhodostethia rosea* – a new species for Pomerania – was recorded. Other highlights of the year were: the second regional record of White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis*, the third regional (and Polish) record of Black Brant *Branta bernicla nigricans*, the fourth regional record of Semipalmated Sandpiper *C. pusilla*, the fourth regional record of Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, the fifth regional record of Buff-breasted Sandpiper *C. subruficollis*, and the sixth regional record of Ring-billed Gull *Larus delawarensis*. In 2012, we had the first regional

breeding record of Egyptian Goose *Alopochen aegyptiaca*, the second regional (and Polish) breeding record of Kentish Plover *Charadrius alexandrinus*, and the third regional (and Polish) breeding record of Common Eider *Somateria mollissima*. Other interesting records include a record influx of Black-legged Kittiwake *Rissa tridactyla* and Iceland Gull *L. glaucoides*, and records of Steller's Eider *Polysticta stelleri*, Glossy Ibis *Plegadis falcinellus*, Richard's Pipit *Anthus richardi* and Little Bunting *Emberiza pusilla*. All these sightings of rare birds were accepted by the Polish Bird Rarities Committee.

Literatura

- Kajzer Z., Sołowiej M. 2012. Drugie stwierdzenie lęgu sieweczki morskiej *Charadrius alexandrinus* w Polsce. *Ornis Pol.* 53: 305–308.
- Kajzer Z., Guentzel S. 2013. Czwarte stwierdzenie biegus tundrowego *Calidris pusilla* na Pomorzu. *Ptaki Pomorza* 4: 145–147.
- Kajzer Z., Guentzel S., Sołowiej M. 2015. Trzecie stwierdzenie bernikli czarnej *Branta bernicla nigricans* w Polsce. *Ptaki Pomorza* 5: 104–106.
- Komisja Faunistyczna 2011. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2010. *Ornis Pol.* 52: 117–149.
- Komisja Faunistyczna 2013. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2012. *Ornis Pol.* 54: 109–150.
- Malczyk P., Kajzer Z., Rubacha S. 2012. Drugie stwierdzenie biegus płowego *Tryngites subruficollis* na Pomorzu. *Ptaki Pomorza* 3: 117–119.
- Nagórski P., Hadwiczak M. 2013. Drugie stwierdzenie mewy różowej *Rhodostethia rosea* w Polsce. *Ornis Pol.* 54: 217–219.
- Sikora A., Ławicki Ł., Kajzer Z., Antczak J., Kotlarz B. 2013. Rzadkie ptaki lęgowe na Pomorzu w latach 2000–2012. *Ptaki Pomorza* 4: 5–82.
- Sołowiej M. 2011. Zanikanie populacji lęgowej dzierlatki *Galerida cristata* w Szczecinie w latach 1999–2009. *Ptaki Pomorza* 2: 67–74.
- Sołowiej M., Kajzer Z. 2013. Drugie stwierdzenie biegusa białorzynego *Calidris fuscicollis* w Polsce. *Ornis Pol.* 54: 62–64.

Zbigniew Kajzer, Wiosny Ludów 3/35, 71-471 Szczecin, atricilla@interia.pl